(ISSN: 2587-0238)

Aytemur, B. & Sipahi, S. (2022). Determination of Perceptions of Music Teachers and Candidates about Children with Special Needs (CSN) Using Instrument Metaphors, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches, 7(17), 66-95.*

DOI: http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.433

Article Type (Makale Türü): Research Article

DETERMINATION OF PERCEPTIONS OF MUSIC TEACHERS AND CANDIDATES ABOUT CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS (CSN) USING INSTRUMENT METAPHORS

Begüm AYTEMUR
Associate Professor, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Turkey, begumusic@gmail.com
ORCID: 0000-0001-8346-7308

Senem SİPAHİ
Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Turkey, senemsipahi95@gmail.com
ORCID: 0000-0002-2309-2273

Received: 22.11.2021 *Accepted: 13.02.2022* *Published: 01.03.2022*

ABSTRACT

The primary purpose of this study is to determine perceptions of music teachers and music teacher candidates about children with special needs (CSN) through musical instrument metaphors. Qualitative research techniques were used in this study. Studies focusing on sensitive emotions of individuals with special needs may contain concepts that are difficult to express. Therefore, this study, which obtained data using metaphors, was conducted using a phenomenology design. The sample of the study consists of 91 music teacher candidates and 50 music teachers working in Turkey. Study data were obtained by completing the sentences, "If you were asked to compare children with special education needs to a musical instrument, which instrument would you chose? The child with special education needs is like ...; because…" The obtained data were interpreted after being analyzed with the content analysis technique. According to the results of the study, it was found that music teachers described CSN as pianos, violins, drums, and flute instruments while music teacher candidates associated such children with pianos, violins, and flutes. It was concluded that participants described CSN as "versatile and sensitive" and perceived them as "requiring the right approach, expertise, sacrifice, and struggle" individuals in terms of educational approach and "providing self-awareness, giving peace and beauty" individuals in social terms. As a result of this study music teachers and music teacher candidates gave creative answers about CSN through musical instruments, which is considered a significant aspect of these teachers. Conducting similar metaphor studies in other fields may enable relevant people to express themselves better.

Keywords: Music, music teachers, teacher candidates, metaphor, csn perceptions.

INTRODUCTION

Each child has specific developmental properties and personal differences. If a child does not develop in line with their age level, their development is different, and they have special needs. Some children with special needs (CSN) have a mild level of disability, while some others have a higher level of disability. Regardless of the level of disability, the education of these CSN requires personnel with knowledge, programs, and tools that are developed for such education. This type of education is called "Special Education" or "Education of Children with Special Needs" (Baykoç, 2017, p. 20).

Special education has various practices in Turkey. One of these practices is inclusive education based on the provision of education for CSN in the same educational environment as individuals with normal development (Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği [ÖEHMY] Mad. 23, 2006). This practice aims to allow students with special needs to receive education in the same environment as their normally developing peers. Such education is crucial for their developmental properties (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2010).

Students with special needs receive various lessons at school within the scope of inclusive education. One of these lessons is music. "Music lessons are lessons that children engage in very willingly, that they can produce, share, and create together-have fun by imitating one another, learn, and enjoy music" (Aytemur, 2020, p. 263). CSN become highly motivated and learn easily while engaging in music. Positive feedback is received by helping CSN acquire intended skills with music (Kınalı, 2003, p. 260). These children are known to acquire some characteristics by engaging in music such as making eye contact, becoming skillful at verbally imitating, and improving attention span (Güven, 2011, pp. 709−718).

Music lessons and activities at school are essential for CSN to improve their social skills. Children with suitable social skills are accepted by their peers more easily, positively affecting their academic success (Kabasakal et al., 2008).

The quality of education provided to CSN is an important factor for the development of these children and creates positive perceptions of them. Music lessons are formed based on the perception that forms with the state of getting to know CSN, experiences with them, and knowledge acquired, enabling quality teaching of these courses thanks to the attitudes developed. Educational studies use various methods to determine perceptions and attitudes. One of these methods is metaphors, which are considered as "a simple and effective cognitive tool commonly used to enable transferring the meaning between different fields and to help complex phenomena" (The American Heritage Dictionary, 2000, p. 1134 quoted by: Stern, 2009).

> *The real interpretation of the term metaphor is transfer. Considering the etymology of the term metaphor, it has been used as "methaphor" in English in the Middle Ages, as "metaphore" in old French, as "metaphora" in Latin, and as "metapherein" in Greek. According to Greek etymology, the term "metaphor" was derived from "meta (change/alteration)" and "pherein (to bear/to carry)", and is used with the meaning of "convey" and "transfer." The words "amphora", which is an Antic Greek vessel, and "metaphor" have the same root (The American Heritage Dictionary, 2000, p. 1134 quoted by: Stern, 2009).*

According to Modell (2009), metaphor is not just a linguistic property but also a bridge between emotions, which enables access to uncertainties of the time, and information. "Metaphors are generally used to refer to abstract, subjective, delicate, and sometimes taboo matters" (Semino, 2008 quoted by: Demjén et al., 2019) and can convey opinions and emotions that can be hard to put into words (Knopp, 1995; Seligman, 1990 quoted by: Pardess, 2004). Special education and opinions of CSN are very delicate matters. It can be really difficult to express one's true opinions especially about an individual with special needs. Thus, metaphors are used to determine the attitudes and perceptions regarding special education and individuals with special needs.

Considering the studies on metaphors in the relevant literature, there are studies where the perceptions toward CSN were determined by receiving the opinions of preschool teacher candidates (Kardeş & Taşkın, 2020; Ummanel & Gürkan, 2017) and fine arts teacher candidates (Dayı et al., 2020). The perceptions of preschool teacher candidates regarding children with superior abilities were determined (Duran & Dağlıoğlu, 2017), and the opinions of special education class teachers and students in the department of child development regarding individuals with special needs were determined (Açar et al., 2017). Almost all of these studies showed that participants had positive perceptions about individuals with special needs. However, the study conducted by Ummanel and Gürkan (2017) with preschool teacher candidates found that half of the participants had negative opinions. Additionally, no study has been conducted to determine music teachers' perceptions, an important factor for CSN to internalize the school and socialize, and music teacher candidates about CSN.

Some studies on music showed that music teacher candidates produced metaphors about instrumental education (Girgin, 2019), and the attitudes of fine arts high school students about piano lessons were obtained via metaphors (Yazıcı, 2019).

The present study deemed it appropriate to use musical instrument metaphors to reveal the opinions and imageries of music teachers and music teacher candidates about CSN. According to Turan-Engin (2019), musical instruments are one of the most important ways to express oneself. Instruments are essential educational materials for music teachers as they receive at least four years of instrumental education, and musical instruments play an important role in their lives. Considering that the musical instrument is the easiest tool to express oneself through, this study chose to obtain concepts referring to CSN via the concepts of instruments. The aim was to provide an approach where music teachers and candidates can express themselves comfortably using musical instrument metaphors. Instrument metaphors were used as a way for music teachers and music teacher candidates to understand their opinions and express, accept, and canalize their emotions by serving lexical and emotional transfer needs. Thus, a different approach to special needs was provided by laying a bridge between the features of instruments, a means of expression through music, with the perception of an individual with special needs included in the mental schemes of the participants. In this regard, the present study determined the perceptions about CSN as well as perceptions about instruments.

Thus, this study aimed to examine the perceptions of music teachers and candidates about CSN via the instrument metaphors they developed. This study also aimed to allow music teachers and candidates to describe the characteristics of CSN via musical instruments, to easily express their opinions about the children and the features they attributed to these instruments. Using instrument metaphors was deemed a proper way for "individuals to symbolically express their experiences, emotions, and opinions" (Mazza, 2014).

In accordance with this purpose, answers were sought for the following questions:

1. "What are the instrument metaphors produced by music teachers and teacher candidates about the concept of children with special needs?"
2. "What are conceptual categories of the instrument metaphors produced by music teachers and candidates about the concept of children with special needs?"

METHOD

Research Model

This study used qualitative research techniques. Qualitative studies are formed based on the opinion that "reality is the perceptions of people and these perceptions vary between people and cultures, and can change in time" (Sağlam & Kanadlı, 2019). Various approaches and measurement techniques are used in studies to get the opinions of individuals, determine their knowledge levels, and determine their attitudes and perceptions. However, studies using a powerful cognitive model of metaphors enable the relationship between two heterogeneous phenomena and reflect a specific cognitive schema to another cognitive schema; thus, revealing more comprehensive expressions and concepts (Saban, 2009). "The phenomena may appear to us in the form of events, experiences, perceptions, tendencies, concepts, and conditions in the world we live in" (Yıldırım & Şimşek, 2018, p. 72). Studies focusing on sensitive emotions of individuals with special needs may contain concepts that are difficult to express. Therefore, this study, which obtained data using metaphors, was conducted using a phenomenology design.

Study Group

The research study group included 91 music teacher candidates who were 2nd, 3rd, or 4th-year students across Turkey and could produce meaningful metaphors regarding individuals with special needs, and 50 music teachers working in Turkey.

Data Collection

Study data were collected online using a form developed by the researchers, which had three parts. After receiving the consent forms of the participants, the demographic information questions were given. The third part contained metaphorical statements such as "If you were asked to compare children with special education needs to an instrument, which instrument would you choose? The child with special education needs is like ...; because,…." No time limitation was applied in the study. Research data were collected with the permission of

Çanakkale Onsekiz Mart University Graduate Education Institute Scientific Research Ethics Committee dated 11.03.2021 and numbered 05/45.

Data Analysis

The content analysis method was used to analyze and evaluate the answers of music teachers and candidates. The data obtained with the online form were transferred to an Excel document, and a database was formed. Afterward, (1) coding and sorting, (2) the compilation of sample metaphor images, (3) category development, (4) provision of validity and reliability (Saban, 2009), and (5) reporting were carried out.

Three experts coded the data to ensure the validity of the study, and the themes were formed. As recommended by Miles and Huberman (1994, p. 64) and Furman et al. (2010), coding was repeated, themes were evaluated, and internal consistency was enhanced. The codes and themes formed were evaluated by an expert psychologist, and inward-oriented codes were evaluated; thus, 16 conceptual categories were obtained.

Since there was an “agreement" between coders in comparisons, and the reliability of the study was calculated using the Miles and Huberman's (1994, p. 64) formula (reliability=the number of agreement/total agreement + the number of disagreement). The agreement within and between the coders should be 90% on average or higher in the calculation (Sağlam & Kanadlı, 2019). Table 1 shows how the reliability coefficient was obtained by Miles and Huberman, and Sağlam and Kanadlı using the abovementioned formulas. The reliability coefficient of the study was found as 0.90 in this study.

Table 1. Miles and Huberman Reliability Coefficient and Its Calculation

Coder internal consistency	Reliability Calculation	Reliability Coefficient
Coder (A) = 16 / 16 + 2 = 0.88	$G = \frac{(16 \times 3)}{(16 \times 3) + 5} = 0.90$ or; $G = \frac{(0.88 + 0.94 + 0.88)}{3} = 0.90$	**0.90**
Coder (B) = 16 / 16 + 1 = 0.94		
Coder (C) = 16 / 16 + 2 = 0.88		

The data obtained were grouped in line with the sub-problems and evaluated as positive and negative. Those deemed necessary were analyzed using the SPSS 12 program, and frequency and percentage values were presented in the tables. The main purpose of the presentation step is to disseminate the new data obtained as a result of data reduction, a general practice, using the Von Restorff impact (Baltacı, 2017). Therefore, word clouds were used in addition to tables in the presentation.

FINDINGS

This section shows the tables of conceptual categories developed by the researchers regarding the instrument metaphors associated with CSN by music teachers and music teacher candidates and the characteristics of CSN associated with these metaphors and their common features.

Instrument metaphors associated with CSN by music teachers and music teacher candidates

Table 2 contains results regarding the first sub-purpose and shows the instrument metaphors associated with CSN by music teachers and candidates. The instrument metaphors obtained were first presented as tables, and then outstanding instruments were emphasized by forming a word cloud based on the total values.

Table 2. Distribution of Instrument Metaphors Associated with CSN by Music Teachers and Music Teacher Candidates

Metaphor Code	Metaphor Name	Music Teachers		Music Teacher Candidates		Metaphor Code	Metaphor Name	Music Teachers		Music Teacher Candidates	
		f	*%*	*f*	*%*			*f*	*%*	*f*	*%*
1.	Piano	20	40.0	43	47.25	10.	Viola	-	-	2	2.20
2.	Violin	8	16.0	25	27.47	11.	Harp	-	-	1	1.10
3.	Flute	5	10.0	9	9.89	12.	Mandolin	1	2.0	-	-
4.	Drums	6	12.0	2	2.20	13.	Fagot	1	2.0	-	-
5.	End-blown flute	1	2.0	2	2.20	14.	Trombone	1	2.0	-	-
6.	Oud	-	-	3	3.30	15.	Keyboard	1	2.0	-	-
7.	Guitar	1	2.0	1	1.10	16.	Theremin	1	2.0	-	-
8.	Cl. Kemenche	-	-	1	1.10	17.	All instruments	4	8.0	1	1.10
9.	Violoncello	-	-	1	1.10		**Total**	**50**	**100.0**	**91**	**100.0**
Western Musical Instrument		49	98.0	85	93.40						
Turkish Musical Instrument		1	2.0	6	6.60						
Total		**50**	**100.0**	**91**	**100.0**						

Considering Table 2, music teachers produced 50 metaphors and associated CSN with the piano (40%), violin (16%), drums (12%), flute (10%), and all instruments (8%). The music teacher candidates produced 91 metaphors and associated CSN with the piano (47.25%), violin (27.47%), and flute (9.89%). Additionally, 49 music teachers associated CSN with western musical instruments, while one music teacher associated them with the "end-blown flute," a Turkish musical instrument. Of the music teacher candidates, 85 associated CSN with western musical instruments, while six associated them with Turkish musical instruments such as the "end-blown flutes, oud, and kemanche." The total values of the instruments associated with CSN by music teachers and candidates are as follows: 663 piano metaphors, 33 violin metaphors, 14 flute metaphors, 8 drums metaphors, 3 end-blown flute metaphors, 3 oud metaphors, 2 guitar metaphors, 2 viola metaphors, and one metaphor each for the violoncello, classical kemenche, harp, mandolin, fagot, trombone, keyboard, and theremin. The descriptions of instrument metaphors associated with CSN by music teachers and candidates were given in Table 3.

Table 3. Features Related to Instrument Metaphors Associated with CSN by Music Teachers and Music Teacher Candidates

Metaphor	f	%	Samples of Explanations
Piano	63	44.68	(MT-45) "It is multilateral and entertaining but complex and difficult at the same time." (MT-50) "Their lives are like piano keys, black and white, and polyphonic." (MT-18)"Children with special education needs are similar to a piano due to its complexity as it has many keys." (MTC-27) "If accurate notes are not used, one cannot produce good sounds." (MTC-23) "Children with special education needs are the ones who have the largest vocal range." (MTC-34) "Because they have an opinion range as wide as the piano." (MTC-55) "Because the piano requires effort, patience, and willingness." (MTC-60) "The treble staff of the piano is an order known by many people. We have knowledge of children with special education needs as an

			outsider. However, the bass clef is only known by those who are interested in this work. In other words, when children with special education needs are observed by people who can understand such children and who received education about them, we can see that there is more to them than meets the eye." (MTC-48) "Black keys represent the difficulties in life while white keys shows that their lives continue as a whole regardless of difficulties."
Violin	33	23.40	(MT-11) "You need to pull the strings for a long time to produce good and accurate sounds. Then, you can produce good sounds and be productive. One should not discontinue their education." (MT-25) "It is one of the rare instruments that you can put your head on. CSN are intimate just like the violin." (MT-43) "One needs to hear the sounds well and press on the strings correctly on a violin. Similarly, one needs to know the disabilities and needs of students and provide education accordingly." (MT-56) "The violin is emotional." (MTC-3) "It is difficult and troublesome to make the first sounds with a violin but with increasing effort and knowledge, in time, amazing works can be created." (MTC-13) "Like the violin, students with special needs require expertise in every detail." (MTC-30) "Like the violin, they are sensitive." (MTC-58) "Like the violin, they require effort and a lot of contribution."
Flute	14	9.93	(MT-8)"You need to give a shape with your hands and blow it with your soul." (MT-9)"Although playing the side-blown flute is difficult at first, you get what you make efforts for afterwards." (MTC-2) "They are like a flute; they return every breath we blow to them with another beautiful thing." (MTC-22) "They are delicate and fragile like a flute." (MTC-39) "It is emotional, delicate, and should be treated accordingly, in other words, one should blow out just the right amount so that it does not make your ears ring." (MTC-41) "They are calming like the sound of a flute." (MTC-78) "They are delicate and soft like the sound of a flute."
Drums	8	5.67	(MT-47) "I matched complex emotions like ambition with drums." (MT-7) "Its entire body works differently and if it discovers harmony, very good music can be created."
All instrumen ts	5	3.55	(MT-10) "Every one of them is unique and different They create an orchestra. Different parts become one all together." (MTC-96) "They are like all instruments, because all instruments need great naiveness and attention. When we master them and put in some effort, we feel happy about the phenomenon that emerges."
End-blown flute	3	2.13	(MT-13) "It returns the divine breath inside as a divine, calming, and unique sound. You cannot produce the same tone on each end-blown flute. Each of these children is unique and colorful." (MTC-68) "It is hard to produce sound, and it requires hard work, interest, time, and patience. The education provided to these children is just like this." (MTC-40) "People cannot produce sound at first, but when we they focus on it and work for it, it becomes easier to learn. If you can overcome the first difficulty with these children, you can perform beautiful melodies with little effort."
Oud	3	2.13	(MTC-46) "These children are different from the music with systematical rules accepted in the western music like comas. The best example that can describe this is the oud." (MTC-82) "Turkish music is like a tree with many branches compared to western music. CSN are similar to this."
Guitar	2	1.42	(MT-21) "Sometimes, they are calm, sometimes they get angry; it is like hitting the guitar cords."
Viola	2	1.42	(MTC-9) "They are like a viola with a missing la chord, because inabilities of CSN do not mean that they cannot do something. What is important is to shine light on what they can do."
Violoncell o	1	0.71	(MTC-106) "It is hard to play but once you learn how, it becomes entertaining".
Classical Kemenche	1	0.71	(MTC-95) "It requires much more effort to make a clear sound compared to other string instruments."
Harp	1	0.71	(MTC-105) "You sacrifice your fingers to play the harp so that you can become good. It must be like this for CSN."
Mandolin	1	0.71	(MT-6) "You tune it every day; it becomes set at that moment... But you have to tune again tomorrow. Just like CSN."
Trombone	1	0.71	(MT-4) "You cannot produce the intended sound and tone if you do not apply the accurate breath, hold it in the exact right position, and ensure the accurate mouth-lip coordination. These children should be approached with the accurate education."
Fagot	1	0.71	(MT-20) "CSN are the purest version of God's voice like the fagot."
Keyboard	1	0.71	(MT-34) "It contains many variables and you directly receive the positive or negative impact of the tiniest move."
Theremin	1	0.71	(MT-42) "Education provided to CSN requires a delicate and calm approach like the theremin."
Total	**141**	**100**	

Considering Table 3, CSN were associated with the piano the most at a rate of 44.68%, and they were associated with the following features of the piano; its wide key structure, being versatile, requiring specialization with the sensitive application of nuances, covering all levels, being polyphonic, requiring effort and patience, resolving it as it gets to be understood and mastered, and physically containing the contrasts of life with black and white keys but not giving up despite the struggle.

This was followed by the violin, with a rate of 23.40%. The delicate structure of the violin, the intimacy of the way it is played and the emotions it addresses, its requirement of skills, knowledge, effort, patience, continuity, mastership, and specialization in its education, as well as obtaining good results with these approaches were used to explain the resemblance.

The flute was ranked third with a rate of 9.93%. The delicate and fragile nature of the flute, producing the tone by giving balanced breaths, its delicate, soft and calming sound, its communicating structure which reflects each breath given as beautiful, and that it is challenging at first but getting what you worked for in the end were used to explain the resemblance. Considering the sample statements in other instruments, it was seen that statements focused on specific features. Samples with similar statements were not included in the table.

Conceptual categories of metaphors developed by music teachers and music teacher candidates about CSN

This section was formed by examining the reasons attributed to the instruments. Some of the metaphors developed by music teachers and candidates were evaluated under different categories as they contained more than one theme. The statement that *"It is multilateral and entertaining, but it is complex and difficult at the same time" (MT-45),* can be an example of this. In this case, the statement was evaluated under four categories to show the perspective correctly. Total numbers show the themes formed. The opinions on an instrument metaphor might refer to various themes and categories. Considering the reasons attributed to the instrument metaphors, the statements were compiled under three main titles and 16 sub-categories. Table 4 shows the themes and categories regarding the features described in relation to music teachers and candidates' instrument metaphors associated with CSN.

Table 4. Distribution of the Features Described regarding the Instrument Metaphors Associated with CSN by Music Teachers and Music Teacher Candidates

Categories		Music Teachers		Music Teacher Candidates		General		
	Themes	***f***	***%***	***f***	***%***	***f***	***%***	
Personal Features	Multilateral	14	26.42	15	18.07	29	21.32	41.91%
	Sensitive	3	5.66	13	15.66	16	11.76	
	Having complex emotions	5	9.43	2	2.41	7	5.15	
	Unique	4	7.55	-	-	4	2.94	
	Inadequate	1	1.89	-	-	1	0.74	
ona — Ap	Requiring effort	4	7.55	14	16.87	18	13.24	41.91%

	Experiencing difficulty	6	11.32	7	8.43	13	9.56	
	Requiring expertise	4	7.55	3	3.61	7	5.15	
	Requiring an objective approach	-	-	5	6.02	5	3.68	
	Needing attention	-	-	5	6.02	5	3.68	
	Requiring struggle	-	-	4	4.82	4	2.94	
	Requiring patience	4	7.55	-	-	4	2.94	
	Requiring sacrifice	-	-	1	1.20	1	0.74	
Social Interaction	Bringing beauty	3	5.66	9	10.84	12	8.82	16.18%
	Providing self-awareness	1	1.89	5	6.02	6	4.41	
	Calming	4	7.55	-	-	4	2.94	
	Total	53	100.00	83	100.00	136	100.00	

Table 4 shows the opinions of music teachers and music teacher candidates about CSN gathered under three main categories; 16 sub-categories including five sub-categories under *personal features* (41.91%), 8 sub-categories under *educational approach* (41.91%), and 3 sub-categories under *social interaction* (16.18%). Considering the categories under which the participants produced metaphors, the participants perceived CSN as “multilateral” (21.32%), “requiring effort) (13.24%), “sensitive” (11.76%), “requiring sacrifice” (0.74%), and “inadequate” (0.74%).

There were some categories under which both groups did not produce metaphors in this study. The results showed that music teachers did not produce metaphors under the categories of *“requiring the accurate approach,” “requiring attention,” “requiring struggle,”* and *“requiring sacrifice.”* In contrast, music teacher candidates did not produce metaphors under the categories of *“unique,” “inadequate,” “requiring sacrifice,”* and *“calming.”* This can be interpreted as the music teacher candidates having different perspectives because they receive special education and work with CSN in applied courses. Graph 1 shows the distribution of the features described regarding instrument metaphors associated with CSN by music teachers and music teacher candidates.

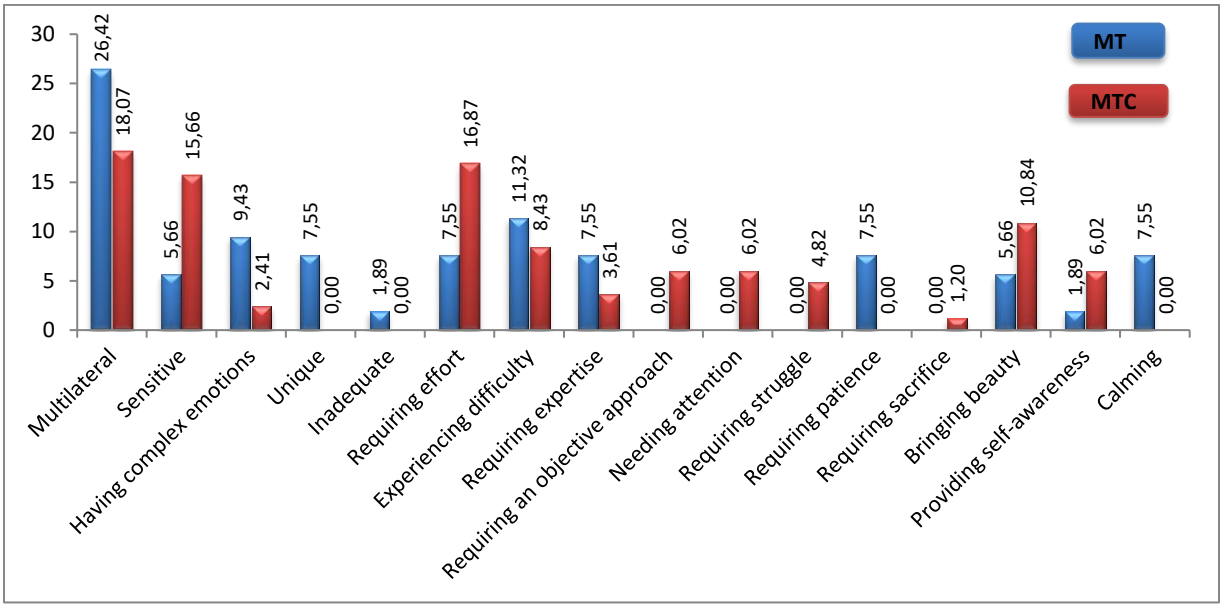

Graph 1. Distribution of the Features Described With Regards to Instrument Metaphors Associated With Csn by Music Teachers (Mt) And Music Teacher Candidates (MTC)

The code cloud of categories developed with regards to CSN by music teachers and music teacher candidates was given in Figure 1.

Figure 1. Code Cloud of Categories

CONCLUSION and DISCUSSION

This study was conducted to evaluate the musical instrument metaphors developed by music teachers and music teacher candidates regarding CSN based on the assumptions that metaphors provide teachers with professional thinking and a cognitively beneficial perspective (Saban, 2006) and help them keep up with the

internal and external dynamics which contribute to the transformation of their professional identity in practices (Zhu & Zhu, 2018). The study found that music teachers produced 50 instrument metaphors including 49 western musical instruments and one Turkish musical instrument, and music teacher candidates produced 91 instrument metaphors including 85 western musical instrument and six Turkish musical instruments.

The instrument metaphors in this study were generally expressed with various instrument types. The metaphors were mainly described with western musical instruments by the music teachers, while the music teacher candidates used Turkish musical instruments in addition to western musical instruments. This might be related to the fact that music teacher candidates have become more interested in Turkish musical instruments than western musical instruments and have taken Turkish music courses that were added to the updated curriculum used in the department of music teaching in 2018.

This study showed that music teachers and candidates used the instrument metaphors of the piano, violin, and flute the most. These metaphors were compiled under 16 categories, including *"multilateral," "sensitive," "having complex emotions," "unique," "inadequate," "requiring effort," "difficult," "requiring expertise," "requiring the accurate approach," "requiring attention," "requiring struggle," "requiring patience," "requiring sacrifice," "bringing beauty," "providing self-awareness,"* and *"calming."* Among them, the categories of *"requiring attention," "sensitive,"* and *"bringing beauty"* were similar to those obtained in the study by Dayı et al. (2020).

Regarding the participants' statements, it is interesting that they mainly provided positive opinions and perceptions. This might be because the participating teacher candidates had the chance to get to know the CSN in school experiences, teaching practices, and special education courses; thus, they developed positive perceptions. This result is similar to the results in the literature (Dayı et al., 2020; Güven & Çelik, 2011). The results of the study indicate that teacher candidates who received special education courses had more positive opinions than those who did not. It is recommended that future studies should examine this factor.

The study by Altındağ et al. (2020) support similar results. The present study reported that teacher candidates gave positive opinions about special education. Additionally, the category under which teacher candidates produced the highest number of metaphors is *"equal opportunities in education".*

The opinions regarding children with special education were gathered under *three* main categories, and the metaphors developed were evaluated under the titles of *personal features*, *educational approach,* and *social interaction*. Considering the ratios related to these three main categories, there were equal numbers of metaphors produced under the categories of *personal features* and *educational approach*. As it is known, there are children with limited social interaction skills regardless of the type of disability among CSN (Özaydın et al., 2008, p. 18). Similarly, the results of the study showed that the metaphors addressing and attributing to social interaction were limited. The metaphors of "hall," "guest room," and "garden" used in the study by Açar et al. (2017) draw attention to this aspect and refer to socializing needs of children with special education needs.

It was seen that the metaphors related to the same instrument which were developed to describe children with special education needs emphasized different features. For instance, considering the descriptions of "children with special education needs are like the *flute* because you need to give a shape with your hands and blow it with your soul"; "although playing the side-blown flute is difficult at first, you get what you put into it in the end"; "they are like the flute, they return every breath we blow to them with another beautiful thing"; "they are delicate and fragile like the flute"; "it is emotional, delicate, and should be treated accordingly; in other words, one should blow out just the right amount so that it does not make your ears ring"; "they are calming like the sound of the flute"; "they are delicate and soft like the sound of the flute," sometimes their personal characteristics were emphasized while other times their education was emphasized. This means that instruments create different perceptions for different people. Individuals' attitudes towards instruments may vary based on their personal perceptions; thus, studies on this matter may provide a different perspective to the relevant literature.

Considering the categories in the study, the fact that both groups evaluated CSN as *multilateral* might be associated with them getting the chance to know the CSN and realize that there are many children with different skills and sensitive natures on an immense scale of CSN. However, the results indicated that they considered that these children require effort, the efforts made for them cannot be regarded as a sacrifice, and they are not inadequate in any way. Thus, it can be concluded that both groups have a high level of awareness about CSN.

In conclusion, music teachers and music teacher candidates gave creative answers about CSN through musical instruments, which is considered a significant aspect of these teachers. Conducting similar metaphor studies in other fields may enable relevant people to express themselves better.

According to the results of the study, the perceptions of music teachers and candidates regarding CSN can be summarized as follows:

> *Children with Special Needs are individuals who have complex emotions, are sensitive but inadequate, require attention and effort, have difficulty in education, require patience, an objective approach, expertise, struggle and sacrifice, are multilateral, unique, and calming, provide self-awareness, and bring beauty to life.*

The rapidly increasing number of children developing differently causes social and educational paradigms to change and makes educational policies that are prepared with new perspectives necessary. Regarding the music teaching curriculum used until 2006, there were no courses about special education. The Special Education courses added to the curriculum in 2006 have been conducted since 2018 under the course name 'Special Education and Inclusion.' The Special Education and Inclusion course came into force with the adjustments made to undergraduate programs for teachers, which were re-addressed in 2018 due to the need identified. Thus, teacher candidates have become informed about individuals with special education needs and

inclusion practices. Although these courses are sufficient theoretically, applied approaches are needed to gain hands-on experience.

RECOMMENDATIONS

The following recommendations were made for such practices within the scope of the results of this study:

To get to know individuals with special education needs and to have knowledge of teaching methods prepared with the right approach;

- Music teacher candidates should work in special education classes in applied courses,
- Music teachers should be provided with applied education with CSN within the scope of in-service training.

Additionally, children studying in special education classes should be provided with music lessons beginning in the first grade so that they can improve the development of their fine and gross motor behaviors and communication skills, and music teachers should be encouraged to give these courses.

Further studies should examine the factors that affect the socializing of CSN using various data collection methods. The study should be repeated with a larger sample, and the results compared using important simulation techniques specific to different branches.

Studies that reveal the perspectives regarding CSN who are gifted in music should be conducted. Thus, the perceptions and attitudes towards CSN can be identified, and education programs, content, and application methods can be adjusted accordingly.

ETHICAL TEXT

In this article, the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules were followed. The responsibility belongs to the authors for any violations that may arise regarding the article. Ethics committee approval of the article was obtained by Çanakkale Onsekiz Mart University Publication Ethics Committee with the decision dated 11.03.2021 and numbered 05/45.

Authors Contribution Rate: The 1st author's contribution rate to the article is 50%. The second author's contribution rate to the article is 50%.

REFERENCES

Açar, D., Kaya, G., & Güneş, G. (2017). Özel gereksinimli bireyler hakkındaki görüşlere ilişkin metafor çalışması. *Electronic Journal Of Social Sciences*, *16*(62), 935-944. https://doi.org/10.17755/esosder.284397

Altındağ-Kumaş, Ö., & Süer, S. (2020). Öğretmen adaylarının özel eğitime ilişkin metaforik algıları. *Uluslararası Toplum Araştırma Dergisi*, *16*(28), 1076-1101. https://doi.org/10.26466/opus.676175

Aytemur, B. (2020). İlkokul Kaynaştırma eğitiminde müzik öğretimi. In Şen Y. & Şen Ü.S. (Eds.), *Sınıf Eğitiminde Müzik Öğretimi* (pp. 257-292). Nobel Yayıncılık.

Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *3*(1), 1-14. https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/318527

Baykoç, N. (2017). *Özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitim.* Eğiten Kitap.

Dayı, E., Açıkgöz, G., & Elçi, A. N. (2020). Güzel sanatlar eğitimi bölümü öğretmen adaylarının özel gereksinimli öğrencilere yönelik metaforik algıları (Gazi Üniversitesi örneği). *Özel Eğitim Dergisi*, *21*(1), 95-122. https://doi.org/10.21565/ozelegitimdergisi.616520

Demjén, Z., Marszalek, A., Semino, E., & Varese, F. (2019). Metaphor framing and distress in lived-experience accounts of voice-hearing. *Psychosis*, *11*(1), 16-27. https://doi.org/10.1080/17522439.2018.1563626

Duran, A., & Dağlıoğlu, H. E. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocuklara ilişkin metaforik algıları. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty*, *37*(3). https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/393017

Furman, R., Langer, C. L., & Taylor, D. B. (2010). Analyzing narratives through poetic forms and structures in gerontology: Applying new tools in qualitative research. *Journal of Poetry Therapy, 23*(2), 61-71. https://doi.org/10.1080/08893675.2010.482809

Girgin, D. (2019). Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitimine yönelik metaforik algıları. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi, 7*(1), 161-176. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/640422

Güven, E. (2011). Müzik dersleri ve kaynaştırma uygulaması. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 19*(3), 709-718. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/817370

Güven, E., & Çevik, D. B. (2011). Müzik öğretmeni adaylarının kaynaştırmaya ilişkin görüşlerinin belirlenmesine yönelik bir çalışma (Balıkesir Üniversitesi Örneği). In *2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, 98-104.

Kabasakal, Z., Girli, A., Okun, B., Çelik, N., & Vardarlı, G. (2008). Kaynaştırma öğrencileri, akran ilişkileri ve akran istismarı. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, *23,* 169-176. https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/234892

Kardeş, S., & Taşkın, N. (2020). Okul öncesi öğretmen adaylarının özel gereksinimli çocuklara yönelik algıları. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty*, *40*(1). https://doi.org/10.17152/gefad.658084

Kınalı, G. (2003). Zihin engellilerde beden-resim-müzik eğitimi. In A. Kulaksızoğlu (Ed.), *Farklı Gelişen Çocuklar* (pp. 240-251). Epsilon Yayınları.

Mazza, N. (2014). *Şiir terapi (Ed: E. Çıplak).* Okyanus Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2010). *3N Neden, Nasıl, Niçin-Kaynaştırma/Yönetici-Öğretmen-Aile Kılavuzu.* Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü. https://orgm.meb.gov.tr/alt_sayfalar/yayimlar/kaynastirma/kaynastirma.pdf

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage.

Modell, A. H. (2009). Metaphor–The bridge between feelings and knowledge. *Psychoanalytic Inquiry*, *29*(1), 6-11. https://doi.org/10.1080/07351690802246890

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmenliği (ÖEHM). (2006). *Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği*. Milli Eğitim Bakanlığı. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_07/09101900_ozel_egitim_hizmetleri_yonetmeligi_07072018.pdf

Özaydın, L., Tekin İfter, E., & Kaner, S. (2008). Arkadaşlık becerilerini geliştirme programının özel gereksinimi olan okul öncesi çocuklarının sosyal etkileşimlerine etkisi. *Özel Eğitim Dergisi*, *9*(1), 15-34. https://doi.org/10.1501/Ozlegt_0000000112

Pardess, E. (2004). Harnessing the power of metaphors in group-work with bereaved families. In *Global conference: Making sense of dying and death.* https://www.academia.edu/983426/Harnessing_the_power_of_metaphors_in_group_work_with_bereaved_families?auto=citations&from=cover_page

Saban, A. (2006). Functions of metaphor in teaching and teacher education: a review essay. *Teaching Education 17*(4), 299–315. https://doi.org/10.1080/10476210601017386

Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7*(2), 281-326. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/256272

Sağlam, Y., & Kanadlı, S. (2019). *Nitel veri analizinde kodlama.* Pegem Akademi.

Stern, D. B. (2009). Shall the twain meet? Metaphor, dissociation, and cooccurrence. *Psychoanalytic Inquiry, 29*(1), 79-90. https://doi.org/10.1080/07351690802247286

Turan-Engin, D. (2019). Çalgı tutum ölçeği'nin (Ç.T.Ö) geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 48*, 30-42. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/905014

Ummanel, A., & Gürkan, J. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarının özel eğitimle ilgili bazı kavramlara yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Turkish Studies 12*(17), 477-500. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11975

Yazıcı, T. (2019) Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencilerinin piyano dersine ilişkin tutumlarının metaforik analizi. *Turkish Studies*, *14*(3), 1917-1926. https://turkishstudies.net/files/turkishstudies/07850adc-ca40-4bfa-ac8e-f1874355317c.pdf

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınları.

Zhu, J., & Zhu, G. (2018). Understanding student teachers' professional identity transformation through metaphor: an international perspective. *Journal of Education for Teaching*, *44*(4), 500-504. https://doi.org/10.1080/02607476.2018.1450819

MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN VE ÖĞRETMEN ADAYLARININ MÜZİK YETENEĞİ OLAN ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARA (ÖGÇ) İLİŞKİN ALGILARI

ÖZ

Bu araştırmanın temel amacı, müzik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının özel gereksinimli çocuklara (ÖGÇ) ilişkin algılarını çalgı metaforları aracılığıyla belirlemektir. Bu çalışmada nitel araştırma teknikleri kullanılmıştır. Özel gereksinimli bireyler gibi hassas duyguların ön planda olduğu çalışmalar ifade edilmesi zor kavramları barındırabilmektedir. Bu nedenle metaforlar yoluyla verilerin toplandığı bu araştırma olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, Türkiye'de bulunan 91 müzik öğretmeni adayı ve görev yapan 50 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri, *"Özel eğitim gereksinimi olan çocukları bir çalgıya benzetmeniz istense hangisine benzetirsiniz? Özel eğitim gereksinimli çocuk … gibidir/ benzer; çünkü, …"* cümlesinin tamamlanmasıyla elde edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle incelenerek yorumlanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre müzik öğretmenlerinin ÖGÇ'leri en çok piyano, keman, davul ve flüt çalgıları ile ifade ettikleri; müzik öğretmeni adaylarının ise en çok piyano, keman ve flüt çalgıları ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Katılımcıların ÖGÇ'leri "çok yönlü ve hassas yapılı" olarak nitelendirdikleri; bunun yanında eğitimsel yaklaşım açısından "doğru yaklaşım, uzmanlık, fedakârlık ve mücadele gerektiren" ve sosyal açıdan "öz farkındalık sağlayan, huzur veren ve güzellik katan" bireyler olarak algıladıkları sonucuna varılmıştır. Sonuç olarak müzik öğretmenleri ve müzik öğretmen adaylarının hayatlarının önemli bir parçası olarak görülen çalgılar yoluyla ÖGÇ'lere ilişkin yaratıcı cevaplar verdikleri ortaya çıkmıştır. Diğer alanlarda da buna benzer metafor çalışmalarının yapılması ile o alandaki kişilerin kendilerini daha rahat ifade etmelerine olanak sağlanabileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Müzik, öğretmen, öğretmen adayları, metafor, ögç algısı.

GİRİŞ

Çocukların her birinin kendine özgü gelişimsel özellikleri ve bireysel farklılıkları vardır. Ancak çocuğun, yaş düzeyi ortalamasına uygun olarak gelişim göstermemesi, gelişiminin farklı olduğu ve özel gereksinimlere ihtiyaç duyduğu anlamına gelir. Özel gereksinimli çocuklardan (ÖGÇ) bazıları hafif düzeyde yetersizliğe sahipken bazıları da yüksek düzeyde yetersizliğe sahip olabilir. Durumu hangi düzeyde olursa olsun ÖGÇ'lerin eğitimi için bu alanda bilgi sahibi olan personel, geliştirilen programlar ve araç gereçler gerekmektedir. Bu özellikleri taşıyan eğitime "Özel Eğitim" veya "Özel Gereksinimi Olan Çocukların Eğitimi" denilmektedir (Baykoç, 2017, s. 20).

Özel eğitim, ülkemizde çeşitli eğitim uygulamaları ile karşımıza çıkmaktadır. Bu uygulamalardan birisi olan kaynaştırma yoluyla eğitim; özel gereksinimli bireylerin eğitimlerini normal gelişim gösteren bireyler ile aynı eğitim ortamı içinde sürdürmeleri esasına dayanmaktadır (Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği [ÖEHMY] Mad. 23, 2006). Burada amaç özel gereksinimi olan öğrencilerin normal gelişim gösteren akranları ile birlikte aynı ortamda eğitim almasıdır. Bu yönde bir eğitim onların gelişimsel özellikleri açısından büyük önem taşımaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2010).

Özel gereksinimli öğrenciler, okullardaki kaynaştırma eğitimi kapsamında çeşitli dersler almaktadır. Bu derslerden biri de müzik dersleridir. "Müzik dersi, çocukların çok severek katıldıkları, birlikte üretebildikleri, paylaşabildikleri, yaratabildikleri, birbirlerini takdir ederek eğlendikleri ve keyif alarak müziği öğrendikleri bir derstir" (Aytemur, 2020, s. 263). ÖGÇ'ler müzikle uğraşırken motivasyonları yüksek olmakta ve öğrenmeleri kolaylaşmaktadır. ÖGÇ'ye öğretilmek istenilen becerilerin müzik aracılığı ile yapılması sayesinde olumlu geri dönütler de alınmakta (Kınalı, 2003, s. 260) ve müziğe katılım sayesinde, göz kontağı kurma, sözel taklit yeteneği kazanma ve dikkat süresinde gelişme gibi özellikler kazandıkları da bilinmektedir (Güven, 2011, ss. 709-718).

Okullardaki müzik dersleri ve etkinlikleri ÖGÇ'lerin sosyal becerilerini geliştirmeleri bakımından önemli ortamlardır. Uygun sosyal becerilere sahip çocuklar akranları tarafından daha rahat kabul edilmekte, bu durum da onların akademik başarısını olumlu yönde etkilemektedir (Kabasakal vd., 2008).

ÖGÇ'lere verilen eğitimin niteliği, bu çocukların gelişimi ve dolayısıyla çocuklara yönelik olumlu algının oluşması açısından önemli bir faktördür. ÖGÇ'leri tanıma durumu, onlarla yaşanan deneyimler ve edinilen bilgi birikimi ile oluşan algı sonucunda ise, müzik dersleri şekillenmekle beraber aynı zamanda geliştirilen tutum sayesinde derslerin nitelikli bir şekilde işlenmesi de sağlanmış olmaktadır. Eğitim araştırmalarında algı ve tutumu belirlemeye yönelik çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Kullanılan bu yöntemler arasında, "farklı alanlar arasında anlam aktarımını sağlayan ve karmaşık fenomenleri açıklamaya yardımcı olmak için yaygın olarak kullanılan basit ama etkili bir bilişsel araç olarak kabul edilen" (The American Heritage Dictionary, 2000: 1134 akt. Stern, 2009) metaforlar da bulunmaktadır.

> *Metafor teriminin gerçek yorumu aktarımdır. Metafor (metaphor) terimi etimolojik olarak incelendiğinde; Ortaçağ İngilizcesinde "methaphor", eski Fransızcada "metaphore", Latincede*

> *"metaphora", Grekçe "metapherein" olarak karşımıza çıkmaktadır. "Metafor" terimi Yunan etimolojisine göre meta (değişim [change/alteration]) + pherein (taşımak [to bear/to carry]) kelimelerinden türetilmiştir ve "taşıma", "aktarım" olarak kullanılmaktadır. Antik Yunan kabı olan "amfora" da "metafor" ile aynı kökten gelmektedir (The American Heritage Dictionary, 2000, s. 1134 akt. Stern, 2009).*

Modell'e (2009) göre ise metafor, dilin yalnızca bir özelliği değil, aynı zamanda bilinmeyenlere erişim sağlayan duygular ve bilgi arasındaki köprüdür. "Metaforlar genellikle soyut, öznel, hassas ve bazen tabu konulardan bahsetmek için kullanılır" (Semino, 2008 akt. Demjén vd., 2019) ve kelimelere dökmesi zor olabilecek fikirleri ve duyguları aktarabilir (Knopp, 1995; Seligman, 1990). Özel eğitim ve özel gereksinimli çocuklara yönelik düşünceler de oldukça hassas konulardır. Özellikle özel gereksinimli bireyler söz konusu olduğunda gerçek düşüncelerin ifade edilmesi güçleşebilir. Bu nedenle özel eğitim ve özel eğitim gereksinimi olan bireylerle ilgili tutum ve algının belirlenmesinde metafor kullanımına başvurulduğu görülmektedir.

İlgili literatürde yer alan metafor çalışmaları incelendiğinde, ÖGÇ'lere yönelik algının okul öncesi öğretmen adayları (Kardeş ve Taşkın, 2020; Ummanel ve Gürkan, 2017) ve güzel sanatlar eğitimi bölümü öğretmen adaylarının (Dayı vd., 2020) görüşleri alınarak belirlendiği; okul öncesi öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocuklara ilişkin algılarının belirlendiği (Duran ve Dağlıoğlu, 2017) ve özel eğitim sınıf öğretmenleri ile çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinden özel gereksinimli bireyler hakkındaki görüşlerinin alındığı (Açar vd., 2017) çalışmalara rastlanmaktadır. Bu çalışmaların hemen hepsinde katılımcıların olumlu algıya sahip oldukları görülmektedir. Ancak Ummanel ve Gürkan'ın (2017) okul öncesi öğretmen adaylarıyla yaptıkları çalışmada, katılımcıların yarısının olumsuz görüşe sahip oldukları da belirtilmiştir. Bu çalışmaların yanında, özel gereksinimli çocukların okulu benimsemesinde ve sosyalleşmesinde önemli bir faktör olan müzik derslerini yürüten öğretmenlerin ve geleceğin müzik öğretmeni adayı olan müzik öğretmenliği öğrencilerinin özel gereksinimli çocuklara yönelik algılarını belirleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Müzik alanında, müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitimine yönelik metaforlar ürettikleri (Girgin, 2019) ve güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin piyano dersine ilişkin tutumlarının metaforlar aracılığı ile elde edildiği (Yazıcı, 2019) çalışmalar bulunmaktadır.

Bu araştırmada ise, müzik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının özel eğitim gereksinimi olan çocuklara ilişkin sahip oldukları düşünce ve imgelemlerini ortaya çıkarmak amacıyla çalgı metaforundan yararlanılması uygun bulunmuştur. Turan-Engin'e (2019) göre, müzikte kendini ifade etmenin en önemli yollarından biri çalgıdır. Çalgı, müzik öğretmeninin en önemli eğitim materyali olduğu gibi aynı zamanda hayatının önemli bir kısmını da kapsamaktadır. Müzik öğretmenleri eğitim hayatları boyunca en az dört yıl boyunca çalgı eğitimi almaktadır. Eğitimi alınan çalgının aynı zamanda kendini ifade etmenin kolay bir aracı olması düşüncesiyle, bu araştırmada ÖGÇ'lere atfedilen kavramların çalgılara atfedilen kavramlarla elde edilmesi yoluna gidilmiştir. Burada amaç, çalgı metaforunun kullanılmasıyla müzik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının kendilerini rahat ifade edebilecekleri bir yaklaşım sağlamaktır. Çalgı metaforu hem anlamsal hem de duygusal bir aktarım ihtiyacına hizmet ederek, müzik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının kendi düşüncelerini anlamaları ve duygularını ifade etme, kabul etme ve kanalize etmelerinin bir yolu olarak kullanılmıştır. Dolayısıyla katılımcıların zihinsel şemalarında yer alan özel gereksinimli birey olgusuyla, müziğin ifade araçlarından olan çalgıların özellikleri

arasında duygusal köprü kurularak, özel gereksinim olgusuna farklı bir yaklaşım sağlanmaya çalışılmıştır. Bu açıdan yapılan çalışma ile özel gereksinimli çocuklara yönelik algı belirlendiği gibi çalgılara yönelik algı da dolaylı olarak belirlenmiş olmaktadır.

Bu bağlamda gerçekleştirilen çalışmada, müzik öğretmenlerinin ve müzik öğretmen adaylarının ÖGÇ'lere ilişkin algılarının, oluşturdukları çalgı metaforları aracılığıyla incelenmesi amaçlanmıştır. Yapılan çalışma ile müzik öğretmenlerinin ve müzik öğretmen adaylarının kolay ifade edebildikleri bir olgu olan çalgı ve çalgıya atfettikleri özellikler aracılığıyla ÖGÇ'lerin özelliklerini betimlemeleri hedeflenmiştir. Burada çalgı metaforunun kullanımı "kişilerin deneyimlerini, duygularını ve düşüncelerini sembolik bir şekilde ifade etmeleri" (Mazza, 2014) açısından uygun bir yol olarak görülmüştür.

Bu amaç doğrultusunda çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Müzik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının;

1. "Özel gereksinimli çocuk" kavramına ilişkin ürettikleri çalgı metaforları nelerdir?
2. "Özel gereksinimli çocuk" kavramına ilişkin ürettikleri metaforların kavramsal kategorileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma teknikleri kullanılmıştır. Nitel araştırmalar "gerçekliğin insan algısı olduğu ve bu algıların kişiden kişiye ya da kültürden kültüre farklılık gösterdiği ve zamanla değişebileceği" (Sağlam ve Kanadlı, 2019) inancıyla şekillenirler. Araştırmalarda bireylerden görüş almak, konu ile ilgili bilgi düzeylerini tespit etmek, düşüncelerini öğrenmek, tutum ve algılarını belirlemek amacıyla pek çok yaklaşım ve ölçme tekniğine başvurulmaktadır. Ancak, güçlü bir zihinsel model olan metaforun kullanılmasıyla; iki benzeşmez olgu arasında bir ilişki kurulup belli bir zihinsel şemanın başka bir zihinsel şema üzerine yansıtılmasına olanak verilen çalışmalar çok daha kapsamlı söylemler ve kavramlar ortaya çıkarmaktadır (Saban, 2009). "Olgular, yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir" (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Özel gereksinimli bireyler gibi hassas duyguların ön planda olduğu çalışmalar ifade edilmesi zor kavramları barındırabilmektedir. Bu nedenle metaforlar yoluyla verilerin toplandığı bu araştırma olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılarak yürütülmüştür.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, gönüllülük esasına göre araştırmaya katılan; ülke genelinde 2., 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören ve özel gereksinimli bireylere yönelik anlamlı metaforlar üreten 91 müzik öğretmeni adayı ile yine ülke genelinde görev yapan 50 müzik öğretmeni oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan ve üç kısımdan oluşan form yardımıyla çevrimiçi olarak toplanmıştır. Formun birinci kısmında yer alan onam metnine verilen onayın ardından, ikinci kısımda demografik bilgilere dair sorular ve üçüncü kısımda ise "Özel eğitim gereksinimi olan çocukları bir çalgıya benzetmeniz istense hangisine benzetirsiniz? Özel eğitim gereksinimli çocuk… gibidir/benzer; çünkü…" metafor cümlesi yer almıştır. Araştırmada süre sınırlaması yapılmamıştır. Çalışmanın verileri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun 11.03.2021 tarih ve 05/45 sayılı iznine istinaden toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Müzik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının verdikleri cevapların analiz ve değerlendirilmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Öncelikle çevrimiçi formla elde edilen veriler Excel programına aktarılarak veri tabanı oluşturulmuştur. Ardından (1) kodlama ve ayıklama aşaması, (2) örnek metafor imgelerini derleme aşaması, (3) kategori geliştirme aşaması, (4) geçerlik ve güvenirliği sağlama aşaması (Saban, 2009) ve (5) raporlaştırma aşaması gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın geçerliğini sağlamak amacıyla üç farklı uzman tarafından veriler kodlanarak temalar oluşturulmuştur. Miles ve Huberman (1994, s. 64) ve Furman vd., (2010) tarafından tavsiye edildiği üzere tekrar kontrol kodlaması yapılarak temalar değerlendirilmiş ve iç tutarlık artırılmaya çalışılmıştır. Aynı zamanda kodların ve temaların uzman bir psikolog tarafından incelenmesi sağlanarak içe dönük kodlar değerlendirilmiş ve 16 kavramsal kategori elde edilmiştir. Karşılaştırmalarda kodlayıcılar arası görüş birliği tespit edilerek araştırmanın güvenirliği Miles ve Huberman'ın (1994) formülü (Güvenirlik=görüş birliği sayısı/toplam görüş birliği+görüş ayrılığı sayısı) kullanılarak hesaplanmıştır. Hesaplamada kodlayıcının kendi içindeki görüş birliği ve kodlayıcılar arası görüş birliği ortalama %90 ya da üzeri bir değer olmalıdır (Sağlam ve Kanadlı, 2019). Tablo 1'de Miles ve Huberman ile Sağlam ve Kanadlı tarafından belirtilen formüllerle güvenirlik katsayısının elde edilmesi görülmektedir. Yapılan hesaplama sonucunda araştırmanın güvenirlik katsayısı 0.90 olarak bulunmuştur.

Tablo 5. Miles ve Huberman Güvenirlik Katsayısı ve Hesaplanması

Kodlayıcı iç tutarlığı	Güvenirlik Hesaplaması	Güvenirlik Katsayısı
Kodlayıcı (A) = 16 / 16 + 2 = 0.88	$G = \frac{(16 \times 3)}{(16 \times 3) + 5} = 0.90$	**0.90**
Kodlayıcı (B) = 16 / 16 + 1 = 0.94	veya;	
Kodlayıcı (C) = 16 / 16 + 2 = 0.88	$G = \frac{(0.88 + 0.94 + 0.88)}{3} = 0.90$	

Araştırmada elde edilen veriler alt problemlere uygun olarak gruplandırılarak olumlu ve olumsuz olarak değerlendirilmiş, gerekli görülenler SPSS 12 programı ile analiz edilerek tablolarda frekans ve yüzde değerleriyle gösterilmiştir. Genel bir uygulama olarak veri azaltımı sonrası elde edilen yeni verileri Von Restorff etkisi yöntemi kullanarak belirginleştirmek, sunum aşamasının temel amacıdır (Baltacı, 2017). Bu nedenle sunum aşamasında tabloların yanında kelime bulutlarından da yararlanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya katılan müzik öğretmenleri ve müzik öğretmen adaylarının; ÖGÇ'lerle bağdaştırdıkları çalgı metaforları, bu metaforlarla ilişkilendirdikleri ÖGÇ'lere ait özellikler ve ortak özellikleri kapsamında araştırmacılar tarafından oluşturulan kavramsal kategoriler tablolar halinde sunulmuştur.

1. ***Müzik öğretmenleri ve müzik öğretmen adaylarının özel gereksinimli çocuklarla bağdaştırdıkları çalgı metaforları***

Birinci alt amaca ilişkin bulguları içeren Tablo 2'de, müzik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının ÖGÇ'ler ile bağdaştırdıkları çalgı metaforları görülmektedir. Elde edilen çalgı metaforları öncelikle tablo halinde sunulmuş, ardından toplam değerler üzerinden kelime bulutu oluşturulması yoluyla öne çıkan çalgılara vurgu yapılması sağlanmıştır.

Tablo 6. Müzik Öğretmenleri ve Müzik Öğretmen Adaylarının Özel Gereksinimli Çocuklarla Bağdaştırdıkları Çalgı Metaforlarının Dağılımı

Metafor Kodu	**Metafor Adı**	Müzik Öğretmenleri		Müz. Öğrt. Adayları		**Metafor Kodu**	**Metafor Adı**	Müzik Öğretmenleri		Müz. Öğrt. Adayları	
		f	*%*	*f*	*%*			*f*	*%*	*f*	*%*
1.	Piyano	20	40.0	43	47.25	10.	K. Kemençe	-	-	1	1.10
2.	Keman	8	16.0	25	27.47	11.	Arp	-	-	1	1.10
3.	Flüt	5	10.0	9	9.89	12.	Mandolin	1	2.0	-	-
4.	Davul	6	12.0	2	2.20	13.	Fagot	1	2.0	-	-
5.	Ney	1	2.0	2	2.20	14.	Trombon	1	2.0	-	-
6.	Ud	-	-	3	3.30	15.	Org	1	2.0	-	-
7.	Gitar	1	2.0	1	1.10	16.	Teremin	1	2.0	-	-
8.	Viyola	-	-	2	2.20	17.	Bütün çalgılar	4	8.0	1	1.10
9.	Çello	-	-	1	1.10	Toplam		**50**	**100.0**	**91**	**100.0**
Batı Müziği Çalgısı		49	98.0	85	93.40						
Türk Müziği Çalgısı		1	2.0	6	6.60						
Toplam		**50**	**100.0**	**91**	**100.0**						

Tablo 2 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin 50 metafor ürettikleri; ÖGÇ'leri en çok piyano (%40), keman (%16), davul (%12) ve flüt (%10) çalgıları ile ifade ettikleri, bunu bütün çalgılar (%8) metaforunun takip ettiği görülmektedir. Müzik öğretmen adaylarının ise 91 metafor ürettikleri; ÖGÇ'leri en çok piyano (%47.25), keman (%27.47) ve flüt (%9.89) çalgıları ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Ayrıca, müzik öğretmenlerinden 49 kişinin ÖGÇ'leri batı müziği çalgıları ile ilişkilendirdiği, 1 kişinin ise Türk müziği çalgısı olarak "ney" tercih ettiği; müzik öğretmen adaylarında ise 85 kişinin ÖGÇ'leri batı müziği çalgıları ile ilişkilendirdiği, 6 kişinin ise Türk müziği çalgısı olarak "ney, ud ve klasik kemençe" tercih ettiği görülmektedir. Müzik öğretmenleri ve müzik öğretmen adaylarının ÖGÇ'lerle ilişkilendirdikleri çalgılara yönelik toplam değerler ise; 63 piyano, 33 keman, 14 flüt, 8 bateri, 3 ney, 3 ud, 2 gitar, 2 viyola ve birer adet çello, klasik kemençe, arp, mandolin, fagot, trombon, org ve teremin olarak belirlenmiştir. Müzik öğretmenleri ve müzik öğretmen adaylarının ÖGÇ'lerle ilişkilendirdikleri çalgı metaforlarına yönelik örnek betimlemeleri Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 7. Müzik Öğretmenleri ve Müzik Öğretmen Adaylarının Özel Gereksinimli Çocuklara İlişkin Geliştirdikleri Çalgı Metaforları ile İlişkilendirdikleri Özellikler

Metafor	f	%	Açıklama Örnekleri
Piyano	63	44.68	(MÖ-45)"Çok yönlü ve keyifli ancak bir o kadar da karmaşık ve zor". (MÖ-50)"Hayatları piyano tuşları gibi siyah beyaz ve çokseslidir". (MÖ-18)"Özel eğitim gereksinimi çocuklar ilk bakışta çok tuşu olup karmaşık göründüğü için piyanoya benzer". (MÖA-27)"Doğru nüanslar ile yaklaşılmazsa güzel tınılar elde edilmez". (MÖA-23)"Özel eğitime gereksinim duyan çocuklar en geniş ses aralığına sahip çocuklardır". (MÖA-34)"Çünkü onlar da piyano kadar geniş bir düşünce yelpazesine sahip". (MÖA-55)"Çünkü piyanoda uğraş, sabır, istek gerektiren bir enstrümandır". (MÖA-60)"Piyanoda, sol anahtarı çoğunluk tarafından bilinen bir düzendir. Özel eğitim gereksinimi olan çocuklara da dışardan sadece bildiğimiz kadarı ile hâkimizdir. Fakat fa anahtarı sadece bu iş ile ilgilenen kişilerin bildiği bir düzendir. Yani özel eğitim gereksinimi olan çocukların onları anlayabilecek, bu alanda eğitim almış kişiler tarafından gözlemlendiğinde, görünenin altında çok daha fazla şey barındırdığını görebiliyoruz". (MÖA-48)"Siyah tuşlar hayatlarındaki zorlukları, beyaz tuşlar her zorluğa rağmen yılmadan hayatlarının bir bütün içinde devam ettiğini gösterir".
Keman	33	23.40	(MÖ-11)"İyi ve doğru ses çıkarabilmek için uzun bir süre yay çekmek gerekir. Sonrasında doğru sese ulaşılır ve verim sağlanır. Eğitimlerinde ara verilmemesi gerekir". (MÖ-25)"Başını yaslayabildiğin nadir çalgılardandır. Özel gereksinimi olan çocuklar da tıpkı keman gibi samimidir". (MÖ-43)"Kemanda sesleri iyi duymak ve doğru basmak gerekir. Öğrencinin de engeli ve ihtiyacını bilmek ona göre eğitim vermek gerekir". (MÖ-56)"Keman gibi duygusaldır". (MÖA-3)"Kemanda ilk sesleri çıkarmak sancılı ve zahmetlidir ama zaman geçtikçe verilen emekle, bilgiyle beraber, harika bir iş çıkabilir". (MÖA-13)"Keman gibi özel gereksinimi olan öğrencilerde de her detay fazlasıyla uzmanlık gerektirir". (MÖA-30)"Keman gibi hassastırlar". (MÖA-58)"Keman gibi çok çaba ve emek gerektirirler".
Flüt	14	9.93	(MÖ-8)"Hem ellerinizle şekil vermeniz hem de ruhuna üflemeniz gerekir". (MÖ-9)"Yan flütü çalmak özellikle ilk başlarda zor olsa da sonraları emeğinin karşılığını alırsın". (MÖA-2)"Flüte benzerler, onlara verdiğimiz her nefesi ayrı bir güzellik olarak bize geri verirler". (MÖA-22)"Flüt gibi hassas ve narindirler". (MÖA-39)"Hislidir, hassastır, öyle davranılmalıdır ki ne az üflenmeli ne de fazla üfleyip kulak çınlatılmalıdır". (MÖA-41)"Flütün sesi gibi huzur verirler". (MÖA-78)"Flütün sesi gibi narin ve yumuşaktırlar".
Davul	8	5.67	(MÖ-47)"Hırs gibi karmaşık duyguları davul ile eşleştirdim". (MÖ-7)"Bütün vücudu farklı çalışır ve uyumu keşfederse ortaya çok güzel şeyler çıkar".
Bütün çalgılar	5	3.55	(MÖ-10)"Her biri biricik ve farklıdır. Bir orkestrayı oluştururlar". (MÖA-96)"Bütün çalgılara benzer. Çünkü tüm çalgılar büyük bir naiflik ve ilgiye ihtiyaç duyar. Hâkim olduğumuzda ve emek gösterdiğimizde ortaya çıkandan mutluluk duyarız".
Ney	3	2.13	(MÖ-13) "İçine dolan nefesi ulvi, huzurlu, eşsiz bir ses olarak geri verir. Her neyden aynı tonu alamazsınız. Bu çocukların da her biri eşsiz ve ayrı renktir". (MÖA-68) "Ses çıkarmak zordur çok çalışmak, ilgi, zaman ve sabır gerektirir. Bu çocukların eğitimi de böyledir". (MÖA-40) "İnsanlar önce hiç ses çıkaramaz ama üstünde durup çalıştıkça öğrenmek başına göre daha kolaylaşır. Bu çocuklarla da ilk zorluğu aşarsan küçük dokunuşlarla ve çalışmalarla güzel melodiler seslendirebilirsin".
Ud	3	2.13	(MÖA-46) "Bu çocuklar da komalar gibi batı müziğinde kabul edilen sistematik kurallı müzikten farklıdır. Bunu tanımlayacak en güzel örnek ud olabilir bence". (MÖA-82) "Türk müziği batı müziğine kıyasen daha çok dalları olan bir ağaç. Özel eğitim çocukları da aynen öyle".
Gitar	2	1.42	(MÖ-21) "Bazen sakindir, bazen sinirlenir, gitarın tellerine vurmak gibidir".
Viyola	2	1.42	(MÖA-9) "La teli eksik viyolaya benzer. Çünkü, bu çocukların yetersizlikleri hiç bir şey yapamayacakları anlamına gelmez. Önemli olan yapabilecekleri şeylere ışık tutmaktır".
Çello	1	0.71	(MÖA-106) "Çalması zordur ama öğrendikten sonra eğlencelidir".
K. Kemençe	1	0.71	(MÖA-95) "Diğer yaylılara göre temiz ses çıkarmak için daha fazla çaba gerektirir".
Arp	1	0.71	(MÖA-105) "Arp için parmaklarını feda edersin ki iyi bir noktaya gelebilesin. Özel gereksinimli çocuklar için de böyle olmalı".
Mandolin	1	0.71	(MÖ-6) "Her gün akort edersin o an düzene girer... Ama ertesi gün tekrar akort etmelisin. Aynı özel gereksinimli çocuklar gibi".
Trombon	1	0.71	(MÖ-4) "Doğru nefesi uygulayıp, tam doğru pozisyonda tutamadığımız ve doğru ağız dudak koordinasyonunu sağlayamadığımızda istenilen sesi ve tonu çıkaramayız. Bu çocuklara da doğru eğitim ve yaklaşım gerekmektedir".
Fagot	1	0.71	(MÖ-20) "Özel gereksinimli çocuklar fagotun sesi gibi tanrının sesinin en saf halidir".
Org	1	0.71	(MÖ-34) "Birçok değişkeni içinde barındırır ve yaptığınız en ufak bir hamlemin karşılığını olumlu/olumsuz direkt alırsınız".
Theremin	1	0.71	(MÖ-42) "Bu çocuklarla eğitim teremin gibi hassas ve dingin yaklaşım gerektirir".
Toplam	**141**	**100**	

Tablo 3 incelendiğinde, ÖGÇ'lerin %44.68 oranıyla en çok piyano ile ilişkilendirildiği, piyanonun geniş tuş yapısı nedeniyle çok yönlü, nüansların hassas uygulanması ile uzmanlık gerektiren, her seviyeyi kapsayan, çok sesli, uğraş ve sabır isteyen, tanıdıkça ve hakim olundukça çözümlenen, fiziksel olarak siyah beyaz tuşlarıyla hayatın zıtlıklarını barındıran, ancak mücadeleye rağmen yılmayan özellikleriyle bağdaştırıldıkları görülmektedir. Bunu %23.40 oranıyla keman izlemektedir. Kemanın hassas yapısı, çalma pozisyonundaki samimiyet ve duygulara hitap etmesi, eğitimi sürecinde; yetenek, bilgi, çaba, emek, sabır, süreklilik, ustalık ve uzmanlık gerektirmesi, ancak bu yaklaşımlarla güzel sonuçlar alınması düşünceleriyle ifade edilmiştir. Flüt ise %9.93 oranıyla üçüncü sırada yer almaktadır. Flütün hassas ve narin yapısı, tonun dengeli nefes verilmesiyle elde edilmesi, narin, yumuşak, huzur verici sesi, verilen her nefesi güzellik olarak geri yansıtan iletişimli yapısı, başlarda zor olsa da emeğin karşılığını verme özellikleri benzetilmiştir. Diğer çalgılardaki örnek ifadelere de bakıldığında belirli özellikler altında toplandığı görülmektedir. Tabloya, benzer ifadeleri taşıyan örnekler alınmamıştır.

2. *Müzik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının "özel gereksinimli çocuk" kavramına ilişkin ürettikleri metaforların kavramsal kategorileri*

Bu bölümde, çalgılara yönelik atfedilen gerekçeler incelenerek kategoriler oluşturulmuştur. Müzik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlardan bazıları birden çok tema içerdiğinden ayrı kategoriler altında değerlendirilmiştir. Buna örnek olarak *"Çok yönlü ve keyifli ancak bir o kadar da karmaşık ve zor" (MÖ-45)* ifadesi gösterilebilir. Bu durumda bakış açısının doğru kategorize edilmesi bakımından ifade dört kategori altında değerlendirilmiştir. Toplam rakamlar oluşturulan temaları göstermektedir. Bir çalgı metaforu ile ilgili görüş, çeşitli temalar ve kategorilere işaret edebilmektedir. Çalgı metaforlarına ilişkin atfedilen gerekçeler değerlendirildiğinde, ifadelerin 3 ana başlıkta 16 alt kategoride toplandığı görülmüştür. Tablo 4'de müzik öğretmenleri ve müzik öğretmen adaylarının ÖGÇ'lerle ilişkilendirdikleri çalgı metaforlarına yönelik betimledikleri özelliklere ilişkin temalar ve kategoriler yer almaktadır.

Tablo 8. Müzik Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının Özel Gereksinimli Çocuklarla Bağdaştırdıkları Çalgı Metaforlarına Yönelik Betimledikleri Özelliklerin Dağılımı

Kategoriler		**Müzik Öğretmenleri**		**Müz. Öğrt. Adayları**		**Genel**		
	Temalar	***f***	***%***	***f***	***%***	***f***	***%***	
Bireysel Özellikler	Çok yönlü	14	26.42	15	18.07	29	21.32	%41.91
	Hassas yapılı	3	5.66	13	15.66	16	11.76	
	Karmaşık duyguları olan	5	9.43	2	2.41	7	5.15	
	Eşsiz yapılı	4	7.55	-	-	4	2.94	
	Eksik yapılı	1	1.89	-	-	1	0.74	
Eğitimsel Yaklaşım	Emek isteyen	4	7.55	14	16.87	18	13.24	%41.91
	Zorluk çekilen	6	11.32	7	8.43	13	9.56	
	Uzmanlık gerektiren	4	7.55	3	3.61	7	5.15	
	Doğru yaklaşım gerektiren	-	-	5	6.02	5	3.68	
	İlgi isteyen	-	-	5	6.02	5	3.68	

	Mücadele gerektiren	-	-	4	4.82	4	2.94	
	Sabır gerektiren	4	7.55	-	-	4	2.94	
	Fedakârlık gerektiren	-	-	1	1.20	1	0.74	
Sosyal Etkileşim	Güzellik katan	3	5.66	9	10.84	12	8.82	%16.18
	Öz farkındalık sağlayan	1	1.89	5	6.02	6	4.41	
	Huzur veren	4	7.55	-	-	4	2.94	
	Toplam	53	100.00	83	100.00	136	100.00	

Tablo 4'de müzik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının ÖGÇ'lere yönelik görüşlerinin 3 ana kategori başlığı altında; *bireysel özellikler* kategorisinde %41.91 oranıyla 5, *eğitimsel yaklaşım* kategorisinde %41.91 oranıyla 8, *sosyal etkileşim* kategorisinde %16.18 oranıyla 3 olmak üzere toplamda 16 alt başlıkta toplandığı görülmektedir. Metafor ürettiği kategoriler incelendiğinde ise, özel gereksinimli çocukları en fazla %21.32 oranıyla *"çok yönlü"*, %13.24 oranıyla *"emek isteyen"* ve %11.76 oranıyla *"hassas yapılı"* olarak betimledikleri, en az ise, %0.74 oranlarıyla *"fedakârlık gerektiren"* ve *"eksik yapılı"* olarak algıladıkları görülmektedir.

Çalışmada, her iki grubun da metafor üretmediği kategoriler bulunmaktadır. Müzik öğretmenlerinin *"doğru yaklaşım gerektiren"*, *"ilgi isteyen"*, *"mücadele gerektiren"* ve *"fedakârlık gerektiren"* kategorilerinde; müzik öğretmen adaylarının ise *"eşsiz yapılı", "eksik yapılı", "sabır gerektiren"* ve *"huzur veren"* kategorilerinde metafor üretmedikleri görülmektedir. Bu durum, müzik öğretmen adaylarının özel eğitim dersleri almaları ve öğretmenlik uygulaması derslerinde ÖGÇ'lerle çalışmalarıyla farklı yaklaşımlara sahip olmalarına bağlanabilir. Grafik 1'de müzik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının ÖGÇ'lerle bağdaştırdıkları çalgı metaforlarına yönelik betimledikleri özelliklerin dağılımı görülmektedir.

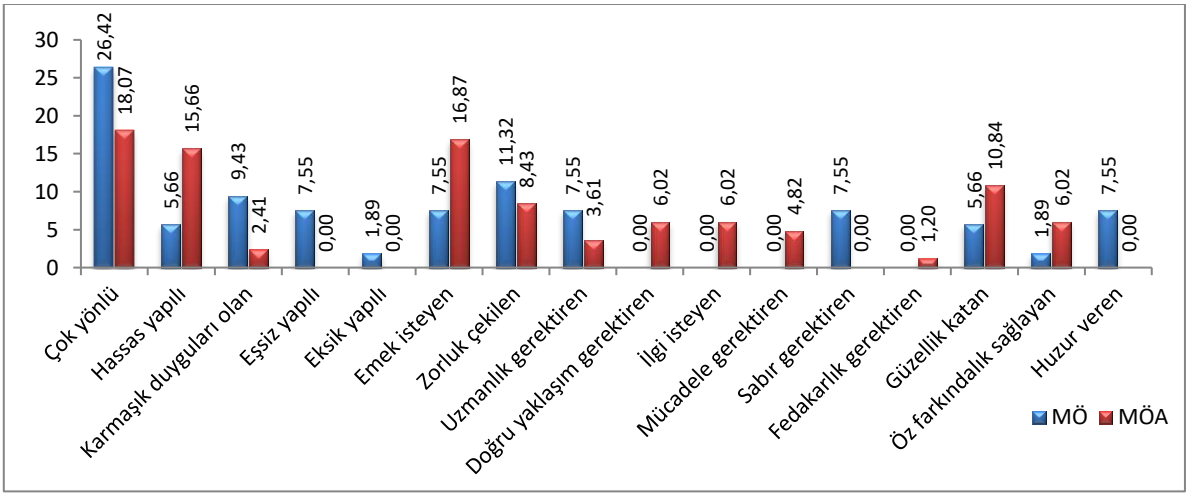

Grafik 2.Müzik Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının Özel Gereksinimli Çocuklarla Bağdaştırdıkları Çalgı Metaforlarına Yönelik Betimledikleri Özelliklerin Dağılımı

Müzik öğretmenleri ve müzik öğretmen adaylarının ÖGÇ'lere yönelik geliştirdikleri kategorilerin kod bulutu Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Kategorilere Ait Kod Bulutu

TARTIŞMA ve SONUÇ

Genel olarak metaforların öğretmenlerin profesyonel düşünme ve bilişine yararlı pencereler sağladığı (Saban, 2006) ve öğretmen adaylarının uygulamalarda mesleki kimlik dönüşümüne katkıda bulunan iç ve dış dinamikleri yakalamalarına yardımcı olduğu (Zhu & Zhu, 2018) temel varsayımlarından hareketle müzik öğretmenleri ve müzik öğretmen adaylarının ÖGÇ'lere yönelik algılarının çalgı metaforları aracılığıyla incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada; müzik öğretmenlerinin 49 adet batı, 1 adet Türk müziği çalgısı olmak üzere 50 çalgı metaforu; müzik öğretmen adaylarının ise 85 adet batı, 6 adet Türk müziği çalgısı olmak üzere 91 çalgı metaforu ürettiği görülmektedir.

Araştırmada yer alan çalgı metaforları, genel olarak çok çeşitli çalgı türleriyle ifadelendirilmiştir. Metaforlar müzik öğretmenlerinde daha çok batı müziği çalgıları, müzik öğretmen adaylarında ise batı müziği çalgıları yanında Türk müziği çalgılarıyla da betimlenmiştir. Bu durumun, 2018'de güncellenen lisans programıyla müzik öğretmenliği anabilim dallarında verilen bireysel çalgı derslerine eklenen Türk müziği çalgıları ve Türk müziği dersleri sayesinde çalgıları daha yakından tanımaları ve dolayısıyla Türk müziği çalgılarına karşı ilginin artması ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada, müzik öğretmenleri ve müzik öğretmeni adaylarının en çok kullandıkları çalgı metaforlarının piyano, keman ve flüt olduğu görülmektedir. Oluşturulan bu metaforlar "*çok yönlü", "hassas yapılı", "karmaşık duyguları olan", "eşsiz yapılı", "eksik yapılı", "emek isteyen", "zorluk çekilen", "uzmanlık gerektiren", "doğru yaklaşım gerektiren", "ilgi isteyen", "mücadele gerektiren", "sabır gerektiren", "fedakârlık gerektiren", "güzellik katan", "öz farkındalık sağlayan", "huzur veren"* olmak üzere 16 kategori altında toplanmıştır. Elde edilen kategorilerden *"ilgi isteyen", "hassas yapılı" ve "güzellik katan"* kategorilerinin Dayı vd. (2020) çalışmasıyla örtüştüğü tespit edilmiştir.

Katılımcıların ifadelerinde, büyük oranda olumlu görüş belirtmeleri ve olumlu algıya sahip olmaları dikkat çekicidir. Bunun sebebi olarak katılımcı öğretmen adaylarının okul deneyimi, öğretmenlik uygulaması ve özel eğitim gibi derslerde özel gereksinimli çocukları tanımaları ve olumlu algı geliştirmiş olmaları düşünülebilir. Bu sonucu alanyazında bulunan farklı çalışmalar (Dayı vd., 2020; Güven & Çevik, 2011) da desteklemektedir. Çalışma bulgularına göre "özel eğitim dersi alan öğretmen adayları, almayanlara göre daha olumlu görüşe sahiptir". Bu faktörü derinlemesine inceleyecek bir çalışma yapılması konuya ışık tutması açısından önerilebilir.

Altındağ vd. (2020) araştırması da bulguları destekler niteliktedir. Araştırmada, öğretmen adayları özel eğitime ilişkin olumlu yönde görüş bildirmişlerdir. Ayrıca öğretmen adaylarının en fazla metafor ürettikleri kategorinin ise *"eğitimde fırsat eşitliği"* olduğu görülmektedir.

Araştırmada ÖGÇ'lere yönelik görüşler *üç* ana kategori başlığı altında toplanmıştır. Üretilen metaforlar *bireysel özellikler*, *eğitimsel yaklaşım* ve *sosyal etkileşim* başlıkları altında değerlendirilmiştir. Bu üç ana kategoriye ait oranlar incelendiğinde, *bireysel özellikler* ve *eğitimsel yaklaşım* kategorilerinde eşit sayıda metafor üretildiği görülmüştür. Bilindiği üzere ÖGÇ'ler arasında "yetersizlik türü ne olursa olsun sınırlı sosyal etkileşim becerileri olan" (Özaydın vd., 2008, s. 18) çocuklar da bulunmaktadır. Araştırma bulgularında da benzer şekilde, sosyal etkileşim yönlerini ele alan metaforlar ve atfedilen ifadelerin sınırlı düzeyde olması oldukça dikkat çekicidir. Açar vd. (2017) çalışmasında kullanılan "salon", "misafir odası" ve "bahçe" metaforları da bu yöne dikkat çekerek özel eğitim gereksinimli bireyin sosyalleşme ihtiyacına gönderme yapmaktadır.

Çalışmada ÖGÇ'leri betimlemek için üretilen aynı çalgıya ilişkin metaforların, farklı özellikleri vurguladığı görülmektedir. Örneğin; "Özel eğitim gereksinimli çocuk flüt gibidir. Çünkü, "hem ellerinizle şekil vermeniz, hem de ruhuna üflemeniz gerekir"; "çalmak özellikle ilk başlarda zor olsa da sonraları emeğinin karşılığını alırsın"; "onlara verdiğimiz her nefesi ayrı bir güzellik olarak bize geri verirler"; "flüt gibi hassas ve narindirler"; "hislidir, hassastır, öyle davranılmalıdır ki ne az üflenmeli ne de fazla üfleyip kulak çınlatılmalıdır"; "flütün sesi gibi huzur verirler"; "flütün sesi gibi narin ve yumuşaktırlar" betimlemelerine bakıldığında, kimi zaman bireysel özelliklerine, kimi zaman ise eğitimlerine vurgu yapıldığı görülmektedir. Buradan çalgıların da bireylerde farklı algılar yarattığı sonucu çıkarılmaktadır. Bireylerin çalgılara yönelik geliştirdiği tutumlar bireysel algıları nedeniyle farklılık gösterebileceğinden bu yönde yapılacak çalışmaların alanyazına farklı bir bakış açısı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmada yer alan kategoriler incelendiğinde, her iki grubun da ÖGÇ'leri *çok yönlü* olarak değerlendirmesi; ÖGÇ'lerin farklı yönlerini tanıma fırsatı bulmaları ve oldukça geniş olan ÖGÇ skalasında çok farklı yetenekte ve hassas yapılı çocukların yer aldığını fark etmeleri ile bağdaştırılabilir. Ancak, aynı zamanda bu çocukların emek isteyen çocuklar olduğunu, onlar için verilen emeklerin fedakârlık kapsamında değerlendirilemeyeceği ve eksik bireyler olmadıklarını düşündükleri de anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, her iki grubun da özel gereksinimli bireyler konusunda büyük oranda farkındalık sahibi oldukları sonucu çıkarılabilir.

Sonuç olarak, müzik öğretmenleri ve müzik öğretmen adaylarının hayatlarının önemli bir parçası olarak görülen çalgılar yoluyla ÖGÇ'lere ilişkin yaratıcı cevaplar verdikleri ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla diğer alanlarda da buna

benzer metafor çalışmalarının yapılması ile o alandaki kişilerin kendilerini daha rahat ifade etmelerine olanak sağlanabileceği düşünülmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda müzik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının özel gereksinimli çocuklarla ilgili algıları şöyle özetlenebilir;

> *Özel gereksinimli çocuklar; karmaşık duyguları olan, hassas ama biraz eksik yapılı, ilgi ve emek isteyen, eğitimlerinde zorluk çekilen; bu nedenle sabır, doğru yaklaşım, uzmanlık, mücadele ve fedakârlık gerektiren, tüm bunların yanında çok yönlü, eşsiz yapılı, huzur veren taraflarıyla öz farkındalık sağlayan ve hayata güzellik katan bireylerdir.*

ÖNERİLER

Günümüzde hızla artış gösteren farklı gelişen çocuk sayısı, gerek sosyal gerekse eğitimsel paradigmaların değişmesine sebep olmakta ve yeni bakış açıları ile hazırlanan eğitim politikalarını zorunlu kılmaktadır. 2006 yılına kadar olan müzik öğretmenliği programlarına bakıldığında özel eğitim ile ilgili bir ders olmadığı, 2006 yılında konulan Özel Eğitim dersinin ise 2018 yılından itibaren Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersi adı altında yürütüldüğü görülmektedir. Belirtilen ihtiyaç neticesinde tekrar ele alınan öğretmen yetiştirme lisans programlarında yapılan düzenlemelerle 2018 yılından itibaren Özel Eğitim ve Kaynaştırma dersi yürürlüğe girmiştir. Böylece öğretmen adayları özel eğitim gereksinimi olan bireyler ve bu bireylere yönelik kaynaştırma uygulamaları ile ilgili bilgi sahibi olmaktadır. Ancak bu dersler teorik açıdan yeterli olsa da pratik kazanma açısından uygulamalı yaklaşımlar gerekmektedir.

Bu çalışmanın sonuçları kapsamında uygulamalar açısından aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

Özel eğitim gereksinimi olan bireyleri tanımak ve doğru yaklaşımla hazırlanan öğretim yöntemlerine hakim olmak için;

- Müzik öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması derslerinde özel eğitim sınıflarında çalışmalar yapması,
- Müzik öğretmenlerine hizmet içi eğitimi kapsamında özel gereksinimli çocuklarla uygulamalı eğitim yapmalarının sağlanması önerilmektedir.

Aynı zamanda, özel eğitim sınıflarına devam eden çocukların gelişimlerinde, ince ve kaba motor davranışlar ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi için ilkokul birinci sınıftan itibaren müzik dersleri almaları sağlanabilir ve bu derslere müzik öğretmenlerinin girmesi teşvik edilebilir. Bu çalışmanın daha ileri safhasında, özel gereksinimli çocukların sosyalleşme durumlarını etkileyen faktörlerin çeşitli veri toplama yöntemleriyle incelenmesi sağlanabilir. Çalışma daha geniş katılımcı grubuyla tekrarlanabilir. Aynı zamanda farklı branşlar için önemli olan spesifik benzetim tekniklerinden yararlanılarak sonuçlar karşılaştırılabilir. Müzik alanında yetenekli olan özel gereksinimli çocuklara ilişkin bakış açılarını ortaya çıkaran çalışmalar yapılabilir. Bu sayede özel gereksinimli çocuklara olan algı ve tutum belirlenerek öğretim programları, içerikleri ve uygulama yöntemleri buna uygun düzenlenebilir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir. Makalenin etik kurul izni Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/Yayın Etiği Kurulu tarafınca 11.03.2021 tarih 05/45 sayılı kararı ile alınmıştır.

Yazarların Katkı Oranı Beyanı: Bu çalışmada birinci yazarın katkı oranı %50, ikinci yazarın katkı oranı %50'dir.

KAYNAKÇA

Açar, D., Kaya, G., & Güneş, G. (2017). Özel gereksinimli bireyler hakkındaki görüşlere ilişkin metafor çalışması. *Electronic Journal Of Social Sciences*, *16*(62), 935-944. https://doi.org/10.17755/esosder.284397

Altındağ-Kumaş, Ö., & Süer, S. (2020). Öğretmen adaylarının özel eğitime ilişkin metaforik algıları. *Uluslararası Toplum Araştırma Dergisi*, *16*(28), 1076-1101. https://doi.org/10.26466/opus.676175

Aytemur, B. (2020). İlkokul Kaynaştırma eğitiminde müzik öğretimi. İçinde Şen Y. & Şen Ü.S. (Ed.), *Sınıf Eğitiminde Müzik Öğretimi* (ss. 257-292). Nobel Yayıncılık.

Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *3*(1), 1-14. https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/318527

Baykoç, N. (2017). *Özel gereksinimli çocuklar ve özel eğitim.* Eğiten Kitap.

Dayı, E., Açıkgöz, G., & Elçi, A. N. (2020). Güzel sanatlar eğitimi bölümü öğretmen adaylarının özel gereksinimli öğrencilere yönelik metaforik algıları (Gazi Üniversitesi örneği). *Özel Eğitim Dergisi*, *21*(1), 95-122. https://doi.org/10.21565/ozelegitimdergisi.616520

Demjén, Z., Marszalek, A., Semino, E., & Varese, F. (2019). Metaphor framing and distress in lived-experience accounts of voice-hearing. *Psychosis*, *11*(1), 16-27. https://doi.org/10.1080/17522439.2018.1563626

Duran, A., & Dağlıoğlu, H. E. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarının üstün yetenekli çocuklara ilişkin metaforik algıları. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty*, *37*(3). https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/393017

Furman, R., Langer, C. L., & Taylor, D. B. (2010). Analyzing narratives through poetic forms and structures in gerontology: Applying new tools in qualitative research. *Journal of Poetry Therapy, 23*(2), 61-71. https://doi.org/10.1080/08893675.2010.482809

Girgin, D. (2019). Müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitimine yönelik metaforik algıları. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi, 7*(1), 161-176. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/640422

Güven, E. (2011). Müzik dersleri ve kaynaştırma uygulaması. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 19*(3), 709-718. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/817370

Güven, E., & Çevik, D. B. (2011). Müzik öğretmeni adaylarının kaynaştırmaya ilişkin görüşlerinin belirlenmesine yönelik bir çalışma (Balıkesir Üniversitesi Örneği). İçinde *2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, 98-104.

Kabasakal, Z., Girli, A., Okun, B., Çelik, N., & Vardarlı, G. (2008). Kaynaştırma öğrencileri, akran ilişkileri ve akran istismarı. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, *23,* 169-176. https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/234892

Kardeş, S., & Taşkın, N. (2020). Okul öncesi öğretmen adaylarının özel gereksinimli çocuklara yönelik algıları. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty*, *40*(1). https://doi.org/10.17152/gefad.658084

Kınalı, G. (2003). Zihin engellilerde beden-resim-müzik eğitimi. İçinde A. Kulaksızoğlu (Ed.), *Farklı Gelişen Çocuklar* (ss. 240-251). Epsilon Yayınları.

Mazza, N. (2014). *Şiir terapi (Çev. Edt: E. Çıplak).* Okyanus Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2010). *3N Neden, Nasıl, Niçin-Kaynaştırma/Yönetici-Öğretmen-Aile Kılavuzu.* Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü. https://orgm.meb.gov.tr/alt_sayfalar/yayimlar/kaynastirma/kaynastirma.pdf

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage Press.

Modell, A. H. (2009). Metaphor–The bridge between feelings and knowledge. *Psychoanalytic Inquiry*, *29*(1), 6-11. https://doi.org/10.1080/07351690802246890

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmenliği (ÖEHM). (2006). *Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği*. Milli Eğitim Bakanlığı. https://orgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_07/09101900_ozel_egitim_hizmetleri_yonetmeligi_07072018.pdf

Özaydın, L., Tekin İfter, E., & Kaner, S. (2008). Arkadaşlık becerilerini geliştirme programının özel gereksinimi olan okul öncesi çocuklarının sosyal etkileşimlerine etkisi. *Özel Eğitim Dergisi*, *9*(1), 15-34. https://doi.org/10.1501/Ozlegt_0000000112

Pardess, E. (2004). Harnessing the power of metaphors in group-work with bereaved families. İçinde *Global conference: Making sense of dying and death.* https://www.academia.edu/983426/Harnessing_the_power_of_metaphors_in_group_work_with_bereaved_families?auto=citations&from=cover_page

Saban, A. (2006). Functions of metaphor in teaching and teacher education: a review essay. *Teaching Education 17*(4), 299–315. https://doi.org/10.1080/10476210601017386

Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7*(2), 281-326. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/256272

Sağlam, Y., & Kanadlı, S. (2019). *Nitel veri analizinde kodlama.* Pegem Akademi.

Stern, D. B. (2009). Shall the twain meet? Metaphor, dissociation, and cooccurrence. *Psychoanalytic Inquiry, 29*(1), 79-90. https://doi.org/10.1080/07351690802247286

Turan-Engin, D. (2019). Çalgı tutum ölçeği'nin (Ç.T.Ö) geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 48*, 30-42. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/905014

Ummanel, A., & Gürkan, J. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarının özel eğitimle ilgili bazı kavramlara yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Turkish Studies 12*(17), 477-500. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11975

Yazıcı, T. (2019) Güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencilerinin piyano dersine ilişkin tutumlarının metaforik analizi. *Turkish Studies*, *14*(3), 1917-1926. https://turkishstudies.net/files/turkishstudies/07850adc-ca40-4bfa-ac8e-f1874355317c.pdf

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınları.

Zhu, J., & Zhu, G. (2018). Understanding student teachers' professional identity transformation through metaphor: an international perspective. *Journal of Education for Teaching*, *44*(4), 500-504. https://doi.org/10.1080/02607476.2018.1450819